

sobem nejkratším a nejlacinějším, nikoli, by byly dosaženy tyto účely, nýbrž jen v úmyslu ziskném, ve snaze týti z překupnické své činnosti, jest překupníkem obtížným se stanoviska spotřebitelova a zdražení jeho činností přivoděné jest nepřípustno bez ohledu na to, v jakém poměru je cena zboží, kterou spotřebitel byl nucen zaplatiti, k cenám na trhu jinak obvyklým. Zmíněné trestné vsunutí se mezi výrobce nebo velkoobchodníka a spotřebitele pak je na straně překupníka samo o sobě jedním trestným, nestává se jím teprve činností překupnickových předchůdců nebo nástupců v držení zboží. Je proto bezvýznamno, byl-li si ten který překupník vědom toho, že zboží již prošlo a nepochybně ještě projde několika rukama, nežli se dostane do držení spotřebitelova, ve kterýchžto okolnostech shledáván jest stěžovateli předpoklad subjektivní skutkové podstaty obchodování řetězového. Kdo nekupuje přímo od výrobce nebo velkoobchodníka, neprodává přímo spotřebiteli, snaže se docílit při tom zisku, páše již tím řetězový obchod, aniž třeba při tom, by ještě zjištěno bylo, že jednání jeho jest způsobilým ceny zboží zvyšovati.

Čís. 96.

Zločinu podvodu dle §§ 197 a 201 c) tr. zák. dopustí se i ten, kdo věc jiným nalezenou ukrývá nebo na sebe převede.

(Rozh. ze dne 25. října 1919, Kr I 251/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací ku zmatečným stížnostem obžalovaného Vojtěcha M. a státního zastupitelství v Praze do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. března 1919, pokud obžalovaný Vojtěch M. uznán byl vinným zločinem podvodu dle §§ 197 a 201 c) tr. z., obžalovaný Václav H. pak sprostěn byl dle § 259, č. 3 tr. ř. obžaloby pro zločin podílnictví na krádeži dle §§ 185, 186 a) tr. z., zmateční stížnost obžalovaného Vojtěcha M. zavrhl, zmateční stížnosti státního zástupce však vyhověl a uznal Václava H. vinným, že počátkem října 1918 v T. k vykonání zločinu podvodu, jehož se dopustil Josef S. tím, že balík tabáku ve váze 25 kg v ceně 1500 K nalezený u T., tedy věc nalezenou, úmyslně ukryl a sobě přivlastnil, uschováním tabáku ve svém domku, tudíž zúmyslným opatřením prostředků nadržoval, pomáhal a k bezpečnému vykonání zločinu podvodu přispěl, čímž spáchal zločin spoluviny dle § 5 tr. z. na zločinu podvodu v §§ 197, 201 c) tr. z. naznačeném.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje ciferně důvody zmatečnosti § 281 č. 9 a) a c) a č. 10 tr. ř. Dovolávajíc se § 281 č. 9 c) tr. ř., shledává zmatek v tom, že rozhodující soud překročil prý své právo dle § 267 tr. ř., odsoudiv obžalovaného pro zločin podvodu dle § 197, 201 c) tr. z., ačkoliv návrh státního zastupitelství zněl na potrestání pro zločin podílnictví na krádeži dle §§ 185, 186 a) tr. z. a návrh ten při hlavním přeličení nebyl ani změněn ani doplněn. Jelikož zmateční stížnost vytyká rozsudku

překročení práva § 267 tr. ř., jest patrné, že nejde o důvod zmatečnosti § 281 č. 9 c), jenž předpokládá vůbec nesprávný výrok soudu o tom, zda tu není zákonem požadované obžaloby, nýbrž o zmateční důvod § 281 tr. ř. č. 8, poněvadž prý obžaloba proti předpisu § 267 tr. ř. byla překročena. Ve směru tom jest však zmateční stížnost patrně bezdůvodná. § 267 tr. ř. výslovně stanoví, že jest soud nalézací návrhy žalobcovými vázán jen potud, že nesmí obžalovaného uznati vinným skutkem, na nějž žaloba ani původně nezněla, ani při hlavním přelíčení nebyla rozšířena. V souvislosti s tím stanoví § 262 tr. ř., že soud, nejza vázán označením skutku v obžalobě, po slyšení stran vynéstí má rozsudek dle svého právního přesvědčení, má-li za to, že skutečnosti obžalobě za podklad sloužící samy o sobě neb ve spojení s okolnostmi teprve při hlavním přelíčení na jevo vyšlými zakládají jiný trestní čin než ten, jenž v obžalobě byl označen, ač-li nespádá pod příslušnost soudu porotního. V přítomném případě žalován byl stěžovatel pro svou společnínost při zpeněžení tabáku Josefem S. nalezeného, protože tabák ten od S. koupil. Pro tentýž skutek byl obžalovaný též odsouzen. Jediný rozdíl mezi obžalobou a rozsudkem spočívá v tom, že žaloba kvalifikovala dotýčný skutek jako podílnictví na krádeži, kdežto soud nalézací, zjistiv na základě okolností při hlavním přelíčení na jevo vyšlých, že tabák Josefem S. nebyl odcizen, nýbrž nalezen, odsoudil stěžovatele pro zločin podvodu dle § 197, 201 c) tr. z. Ne různý, nýbrž tentýž skutek jest podkladem jednak obžaloby, jednak rozsudku; státní zastupitelství a soud nalézací rozcházejí se jen ve svém právním nazírání na skutek zažalovaný. Jelikož soud odsoudil obžalovaného pro tentýž skutek, pro nějž byl žalován, nebylo třeba zvláštního návrhu veřejného žalobce. O vytýkaném překročení obžaloby nemůže dle §§ 262 a 267 tr. ř. býti řeči. Podřaditi čin zákonu náleželo nalézacímu soudu bez ohledu na právní názor veřejného žalobce. Se stanoviska § 281 č. 10 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku, že skutek obžalobě za podklad sloužící nebyl uvažován s hlediska § 6 tr. z. jako podílnictví na podvodu. Ježto však zmateční stížnost sama stojí na stanovisku, že podílnictví na podvodu není dle platného trestního zákona trestným, jest patrné, že neprávem uplatňuje se tu důvod zmatečnosti § 281, č. 10 tr. ř. Výtku tuto bude prozkoumati se stanoviska § 281, č. 9 a) tr. ř. Pokud zmateční stížnost poukazuje k tomu, že by skutek obžalovanému za vinu kladený mohl zakládati nanejvýše přestupek § 477 tr. z., jest bezdůvodná, poněvadž stěžovatel dle zjištění rozsudku nezakoupil předmět původu podezřelého, nýbrž věc, o níž věděl, že byla Josefem S. nalezena. Mínil-li konečně zmateční stížnost, že koupě tabáku od S. není více trestnou dle trestního zákona, jelikož byl za ni souzen a pokutován již pro přečin důchodkový, tedy přehlíží, že trest důchodkový nemůže prejudikovati otázce, nespádá-li dotýčná činnost též pod trestní zákon. Na žádný způsob nešlo by tu o důvod zmatečnosti § 281, č. 10 tr. ř., jenž předpokládá, že skutek obžalovaného sám o sobě soudně trestný neprávem posuzován byl dle ustanovení trestního zákona, pod nějž nespádá. Neodůvodněna je zmateční stížnost, pokud, dovolávajíc se § 281, č. 9 a) tr. ř. uplatňuje, že skutek stěžovatelův neprávem uznán byl vůbec trestným. Jest ovšem pravda, že se tresce podílnictví dle § 6 tr. z. jako zvláštní delikt jen tehdy, když zákon sám to stanoví. Tomu jest tak pouze při zločinech krádeže, zpronevěry a loupeže, nikoli při podvodu. Přes

to však nelze tvrdit, že by odsouzení stěžovatelovo pro zločin podvodu bylo nezákonným. Zjištěno jest v přítomném případě, že Josef S. tabák nalezený jím na poli při trati železniční odnesl do blízkého domku Václava H. a požádal ho, by mu dovolil, balík prozatím v jeho domku uschovati, že Václav H. S-ovi na jeho dotaz, co má s nalezeným tabákem dělati, řekl, by se zeptal Vojtěcha K., zdali jej koupí, a zároveň z ochoty svolil, by S. v jeho domku nalezený tabák složil, než se s M. dohodne, že S. zašel k Vojtěchu M., řekl mu, že tabák našel, nabídl jej Vojtěchu M. ke koupi a že M. tento tabák, přesvědčiv se zprvu o něm v domku Václava H., od S. za 3.000 K koupil. Lze stranou ponechat, nedopustil-li se vzhledem k tomu, že věc nalezená nepozbývá této vlastnosti, i když se z rukou nálezce samotného do rukou třetí osoby dostane, i Vojtěch M., když tabák, o němž věděl, že jej S. našel, potají koupí na sebe převedl, již touto činností samostatně jako přímý pachatel zločinu podvodu dle § 197, 201, písm. c) tr. z. Dle shora zjištěného stavu věci nelze však přisvědčiti náhledu zmateční stížnosti, že skutek Josefa S. zakládající zločin podvodu zatajením nálezu, byl již dokončen tím, že S. nalezený tabák k sobě vzal a v domku H. uschoval, takže přistoupení M. v tomto stadiu spadat by mohlo jen pod hledisko § 6 tr. z. Zúmyslné zatajení a přivlastnění nálezu se strany Václava S. záleželo v tom, že, vzav sebou na poli nalezený tabák do domku H., tam jej s jeho svolením ukryl a na jeho vyzvání za účelem prodeje ihned s M. do vyjednávání se pustil, jež skutečně ke koupi tabáku M. vedlo. Teprve tímto prodejem tabáku byla na straně Josefa S. činnost zatajení a přivlastnění nálezu skončena, neboť jím došel úmysl, nalezený tabák sobě přivlastniti, svého uskutečnění. Již dle přirozeného smyslu slova pozůstává přivlastnění si nějakého předmětu v tom, že pachatel nakládá s věcí cizí jako se svým majetkem. Prodal-li Josef S. konečně tabák jím nalezený Vojtěchu K., nakládá takto s tabákem jako se svým majetkem a vykonával oprávnění, jež náleží vlastníkovu. K této činnosti přistoupl stěžovatel Vojtěch M. ještě před jejím dovršením tím, že na vyzvání S. odebral se do domku K., zde nalezený tabák prohlédl a koupí uzavřel. V činnosti této dlužno spatřovati spolupachatelství při skutku spadajícím pod hledisko §§ 197 a 201, c) tr. z., neboť jen společnou činností obou obžalovaných S. a M. uskutečněna byla skutková povaha zločinu podvodu. Pojem spolupachatelství pak nevyžaduje, by každý z účastníků od počátku až do konce provedení zločinu se účastnil. Povaha věci jako předmětu nalezeného lpí na tomto předmětu a ustanovení § 201, písm. c) tr. z.: »k d o« zní zcela všeobecně, takže nutno jeho užití nejen na toho, kdo bezprostředně věc našel, nýbrž také na ony osoby, do jejichž rukou věc nalezená po té se dostane. Avšak i nehlédíc k tomu jest tu zločin dle §§ 197, 201 c) tr. z., protože zákon pokládá v § 197 tr. z. jednání předsevzaté v úmyslu, způsobiti škodu, za dokonaný zločin podvodu bez ohledu na výsledek, t. j. na způsobení škody, dosažení zisku neoprávněného atd., pročez, byl-li zločin sice spáchán, avšak výsledku dosaženo nebylo a spojili-li se s pachatelem prvním pachatel druhý, by docílil onoho výsledku společně s prvním pachatelem anebo samostatně, tento druhý pachatel není nikterak beztrestným, nýbrž se dopouští sám právě téhož zločinu, jako pachatel první. Zmateční stížnost obžalovaného Vojtěcha M. není ani ve směru důvodu zmatečnosti § 281, č. 9 a) tr. ř. opodstatněna, a bylo ji

proto zamítnouti. Odůvodněna jest však zmateční stížnost státního zastupitelství proti sprostění spoluobžalovaného Václava H. z obžaloby, vznesené naň pro zločin podílnictví na krádeži, pokud, opírajíc se o § 281 č. 9 a) tr. ř. domáhá se odsouzení Václava H. pro zločin podvodu dle § 197 a 201 c) tr. z. Soud nalézací, zjistiiv spolupůsobení Václava H. při zatajení a prodeji nalezeného tabáku, odůvodňuje výrok osvobozující tím, že Václav H. prokázal jen jakousi ochotu Josefu S., že však nálezu sám neukryl a z nálezu ničeho si nepřivlastnil. Mylnost tohoto odůvodnění vyplývá již z toho, co shora ohledně Vojtěcha M. bylo uvedeno. Dle toho, co svrchu bylo uvedeno, nebylo podvodné jednání obžalovaného Josefa S. v době, kdy se ocitl se svou kořistí v domku obžalovaného Václava H., dokonáno, předsevzalť ještě po té, prodav tabák Vojtěchu M., úkon, jenž jeví nepochybně známky nakládání s věcí jako se svým majetkem. Josef S. nezamýšlel ponechat si tabák, jenž našel, chtěl jej zpeněžit; chtěl-li tohoto dosíci, musil nutně pokračovati ve svém podvodném jednání. Obžalovaný Václav H. přispěl k dosažení tohoto úmyslu obžalovaného Josefa S. tím, že připustil, by tento nalezený tabák u něho uschoval. Dle § 5 tr. z. dopouští se zločinu, kdo přispívá k jeho bezpečnému vykonávání. Pomoc, již přispěl obžalovaný Václav H. obžalovanému Josefu S., spadá nepochybně pod ustanovení § 5 tr. z. a bylo z tohoto důvodu vyhověti zmateční stížnosti státního zastupitelství a uznati Václava H. vinným zločinem dle §§ 5, 197, 201 c) tr. z.

Čís. 97.

Pouhá neznalost skutečné ceny věci kradené (na se převedené) ne způsobuje zodpovědnosti za zločin,

(Rozh. ze dne 25. října 1919, Kr. I 373/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 21. března 1919, pokud jím obžalovaný Richard W. uznán byl vinným přestupkem podílnictví na krádeži dle §; 185, 464 tr. z. a uznal obžalovaného vinným zločinem podílnictví na krádeži.

Důvody:

Nalézací soud uznal Richarda W., ačkoli na sebe převedl zimník z krádeže pocházející v ceně přes 200 K a jeho odbyt opatřil, — vinným toliko přestupkem podílnictví na krádeži dle §§ 185, 464 tr. z., poněvadž nelze prý míti za to, že by byl obžalovaný při svém mládí a vzdělání mohl nebo musil věděti, že zimník má cenu přes 200 K. Zmateční stížnost státního zastupitelství právem potírá tento výrok o vině z důvodu zmatečnosti § 281 č. 10 tr. ř. Již ze znění § 186 b) u porovnání s § 186 a) tr. z. vychází na jevo, že zákon k zločinné kvalifikaci ve směru § 186 b) tr. z. nevyžaduje přesné vědomosti pachatele o ceně předmětu 200 K převyšující. I pachatel, který ceny předmětu na sebe převedeného přesně nezná,